

Avelsprogram

Basjkihäst

Svenska Hästavelsförbundet

Innehåll

Introduktion	3
Stamboken	4
Avelsvärdering av basjirhäst	7
Allmänna bestämmelser	7
Avelsvärdering hingstar	7
Avelsvärdering ston	10

Introduktion

SH är av Jordbruksverket erkänd avelsorganisation och godkända att föra avelsprogram för basjirhäst.

I detta avelsprogram finns rasbeskrivning, stamboksindelning och vilka krav som ställs för att kunna införas i grundstambok och eventuell riksstambok samt de rasvisa krav som gäller vid avelsvärdering av hingstar och ston.

Övergripande regler för SH:s arbete gällande registrering, passutfärdande och avelsvärdering av hästar för de raser där SH bedriver avelsarbete framgår i Plan och riktlinjer för SH:s godkännande som avelsorganisation.

Vidare framgår i Plan och riktlinjer de skyldigheter och rättigheter som var och en som deltar i ett avelsprogram ska känna till.

Stamboken

RAS

Basjkirhäst

SYFTE

Avelsprogrammetts syfte är att bevara och förbättra rasen.

GEOGRAFISKT OMRÅDE

Avelsprogrammetts arbete bedrivs i Sverige.

A. RASBESKRIVNING

Mankhöjd: Idealmanhöjden är 140–150 cm

Färg: Alla förekommande färger är godkända. Vanligast är rödblack, brunblack, musblack, fux, brun och isabell. De flesta hästar har ål och vilttecken. Ränder och andra mörka teckningar kan även förekomma t ex på manken, i pannan och på bogen. Ofta mörka öronspetsar och vanligt att man och svans är flerfärgade.

Huvud: Stort, kraftfullt huvud med bred panna och stora ganascher, rak profil men över nosen oftast konvex. Normalstora till stora öron som är lätt insvängda i toppen. Mer eller mindre sneda ögon kan förekomma. Ston har mindre och mer feminina huvuden.

Hals: Medellång hals som är brett ansatt. En stark nacke som bär huvudet väl. Särskilt hingstar bör ha ett kraftfullt uttryck i huvud/hals/bål.

Bål: Välutvecklat, djupt framparti från sidan. Framifrån oftast smal bringa, särskilt hos yngre djur. Basjkirhästen ska ha en stark konstitution av lågrektangulär typ och vara väl musklad. Stark och mycket böjlig rygg av medellängd med sluttande kors och normalt ansatt svans. Manken bör ej vara för låg och outvecklad och bogen får ej vara för brant. Önskvärt med enbart måttlig överbyggnad i bak, särskilt hos fullvuxna individer.

Ben: Korta, starka ben med långa kraftfulla lårmuskler och bra ledgångar samt runda starka hovar. Ofta hastrånga. Bör vara benad för sin storlek. Skenans omfång bör vara 19-20,5 cm för hingstar och 18-19,5 för ston.

Hårrem: Kraftig man och svans som kan vara lockig. Tät, fin hårrem som är mycket kort sommartid. På vintern mycket tät och lång, oftast ullik. Längden på pälsen kan variera mycket beroende på väderleken och individ, från 2 mm varma somrar till 15 cm riktigt kalla vintrar.

Rörelser: Basjkirhästen har energibesparande, mjuka gångarter som är bekväma för ryttaren. Rörelserna är mer flytande än luftiga. Förutom skritt, trav och galopp kan tölt och pass förekomma.

Basjkirfolket har inte avlat sin häst på utseende utan på duglighet. Basjkirhästen är mycket intelligent, lugn, klok, frisk, stark och mycket uthållig. Basjkirhästen är en viktig del inom kött- och mjölkproduktionen i Basjkirien (i Ryssland). Basjkirhästen är mycket klok, lugn, sund, stark och mycket uthållig.

B. AVELSMÅL

Att genom avelsvärdering grundad på exteriörbedömning och bruksprov främja avel som bibehåller basjirhästens rastyp. Avelsmålen är att bibehålla en frisk och sund häst med god arbetsmoral. Hästarna ska även vara lättlärd, samarbetsvilliga samt mångsidiga.

C. IDENTITET OCH IDENTITETSNUMMER

C1. Identitet

Samtliga individer i hästens härstamning ska kunna spåras till basjirhästar. Hästens identitet ska verifieras på något av följande sätt:

- Utländsk originalhandling från inom EU godkänd avelsorganisation där identiteten är kontrollerad av SH godkänd ID-kontrollant eller veterinär.
- Signalementsbeskrivning och chipmärkning vid sidan av modern innan födelseårets slut eller inom 6 månader från födelsen, beroende på vilket som inträffar sist, samt korrekt rapporterad betäckningsrapport.
- Signalementsbeskrivning och chipmärkning, korrekt rapporterad betäckningsrapport i original samt härstamningsverifiering med DNA mor. Om hästen inte är identifierad vid sidan av modern under födelseåret måste åldern verifieras enligt tänder av en veterinär
- Signalementsbeskrivning och chipmärkning samt härstamningsverifiering med DNA mot far och mor. Om hästen inte är identifierad vid sidan av modern under födelseåret måste åldern verifieras enligt tänder av en veterinär
- Hästpass eller annan originalhandling som t.ex. registreringsbevis utfärdat av moderstambok, eller av denne erkänd dotterstambok, i tredje land samt chipmärkning/chipavläsning samt signalementsbeskrivning

Vid behov av professionell översättning av originalhandling ombesörjes och bekostas detta av hästägaren.

C2. Identitetsnummer

Registreringsnumret består av åtta siffror. De två första är raskoden 20, de två följande siffrorna är de två sista siffrorna i hästens födelseår, de fyra sista siffrorna är löpnummer.

D. AVELSDJUR

Till och med 2026-05-01 är 565 basjirhästar införda i den svenska stamboken. Under 2025 betäcktes 6 ston. En viss import sker från framför allt Ryssland.

E. STAMBOKSINDELNING

Grundstambok avd I

För att införas i avd I ska en häst:

- ha en far som vid betäckningstillfället var införd i Riksstamboken, alternativt vid betäckningstillfället var avelsvärderad med lägst avelsvärdesklass G.
- ha en mor som är införd i grundstambok avdelning I, alternativt ha en mor införd i grundstambok avdelning II vars far och morfar är införda i Riksstamboken.

För att införas i avd I ska en importerad häst vara införd i respektive lands motsvarighet till grundstambok avd I.

Grundstambok avd II

För att införas i grundstambok avd II ska en häst:

- vara fallen efter föräldrar som är införda i grundstamboken.
- inte kunna införas i grundstambokens avd I.

För att införas i grundstambok avdelning II ska en importerad häst vara införd i respektive lands motsvarighet till grundstamboken, utan att vara berättigad till att införas i grundstambokens avd I. Hästar i grundstambok avdelning II tilldelas ett löpnummer i 9000-serien.

Riksstambok - hingstar

I denna del ska hingstar som ingår i grundstambokens avd I och som har en i riksstamboken införd moder införas. Hingsten ska vid avelsvärdering uppnått kvalitetskraven för klass I eller II (om avelsvärderad före 2020), eller för GB eller GM (avelsvärderad efter 2019). Hingstar införda i riksstamboken tilldelas suffix (RB) efter sitt identitetsnummer.

Riksstambok– ston

I denna del införs ston införda i grundstambok avd 1 och som vid avelsvärdering uppfyllt rasvisa krav. Ston införda i riksstamboken tilldelas suffix (RB) efter sitt identitetsnummer

F. ORIGINALSTAMBOK

Detta är en originalstambok.

Avelsvärdering av basjirhäst

Allmänna bestämmelser

Övergripande regler gällande avelsvärdering framgår i Plan och riktlinjer.

Avelsvärdering hingstar

INDIVIDPRÖVNING

Härstamning

Införd i svensk grundstambok avd I eller II.

Mått

Hingst ska mätas med avseende på mankhöjd, bröstomfång och skenbensomfång. Ingen storleksgräns för godkännande finns. Mankhöjd önskvärt mellan 140-150 cm. Häst som är högre eller lägre än önskvärd höjd kan max få 7 p på rastyp. Skenans omfång bör vara i intervallet 19-20,5 cm men ingen begränsning för godkännande.

Färg

Alla färger kan förekomma.

Exteriörbedömning

Vid varje individprovningstillfälle bedöms hingsten exteriört.

Hälsotillstånd

Hingsten ska vara veterinärt godkänd enligt Plan och riktlinjer.

Bruksprov

Treåriga hingstar får ej genomföra bruksprov. Hingstar visade vid tre års ålder måste senast vid fem års ålder återkomma till ordinarie avelsvärdering för rasen för att genomföra rid- eller körprov för att tilldelas permanent avelsvärdesklass. Hingstar fem år och äldre ska genomgå godkänt kör- eller ridprov enligt grundkraven för att vara avelsvärderad.

Avelsvärdesklass

Avelsvärdesklass G

Tre- och fyraårig hingst kan tilldelas tillfällig avelsvärdesklass. De tilldelas avelsvärdesklass G till och med det år de fyller fyra år, förutsatt att de uppnår minst 38p, ingen delpoäng är under 7 vid den exteriöra bedömningen. Om hingst med tillfällig avelsvärdesklass inte återkommer för bruksprov senast det år han blir fem år måste han åter genomgå alla moment för fullständig individprovning för att vara godkänd enligt rasvisa krav.

Individklass GB

Hingst, 5 år eller äldre, som uppfyller kraven för G och som genomfört godkänt bruksprov, tilldelas permanent individklass GB.

Individklass GM

Hingst som uppfyllt kraven för individklass GB samt har ytterligare meriter genom exteriörpoäng 41-50 eller egna tävlingsmeriter registrerade i TDB lägst L:C nivå, alternativt tävling på motsvarande nivå inom tävlingsgrenar ej anslutna till TDB men som är registrerade i officiellt register.

AVKOMMEPRÖVNING

Värdebokstav B

Hingsten uppfyller kraven för individklass GB eller GM samt har lämnat minst 10 avkommor 3 eller äldre som är införda i stambokens avd I varav minst 3 av dessa ska uppfylla följande kriterier:

- Hingst tilldelad individklass minst G.
- Diplomsto
- Sto tilldelad individklass minst G
- Rikstamboksfört sto
- Avkomma visad med minst 38 poäng vid sommarpremiering.
- Avkomma med officiellt tävlingsresultat minst på nivå L:D eller motsvarande.

Värdebokstav A (kan utdelas postumt så länge avkomma finns i livet)

Uppfyller minimikraven för värdebokstav B.

samt ha lämnat minst 10 avkommor 3 år eller äldre införda i grundstamboken avd I varav minst 6 ska uppnå något av följande kriterier:

- Hingst tilldelad individklass minst G.
- Diplomsto
- Sto tilldelad individklass minst G
- Rikstamboksfört sto
- Avkomma visad med minst 38 poäng vid sommarpremiering.
- Avkomma med officiellt tävlingsresultat minst på nivå L:D eller motsvarande.

Värdebokstav Elit (kan utdelas postumt så länge levande avkomma finns)

Uppfyller minimikraven för värdebokstav A.

Har lämnat minst 15 avkommor införda i grundstamboken avd I. Minst 10 av dessa avkommor ska uppfylla något av följande kriterier:

- Hingst tilldelad individklass minst G.
- Diplomsto
- Sto tilldelad individklass minst G
- Rikstamboksfört sto
- Avkomma visad med minst 38 poäng vid sommarpremiering.
- Avkomma med officiellt tävlingsresultat lägst på nivå L:C eller motsvarande.

Av dessa 10 ska minst 4 dessutom uppfölja något av följande kriterier:

- Hingst tilldelad värdebokstav B eller högre.
- Rikstamboksfört sto tilldelad individklass GB eller GM med klass 1 exteriört.
- Avkomma visad med minst 41 poäng exteriört på sommarpremiering.
- Rikstamboksfört sto tilldelad värdebokstav B eller högre.
- Avkomma med godkänt officiellt tävlingsresultat på lägst nivå L:B eller motsvarande.

Värdebokstav C

Kan tilldelas hingst som vid avkommebedömning inte lämnat tillräcklig mängd kvalificerad avkomma för att uppnå värdebokstav B och därför kan anses ha mindre god förvärvning.

Avelsvärdering ston

Härstamning

Sto ska vara införd i svensk grundstambok avd I.

Hälsotillstånd

Stoets hälsotillstånd ska kontrolleras enligt Plan och riktlinjer.

Mått

Stoet ska mätas med avseende på mankhöjd.

Stoet ska mätas med avseende på mankhöjd, bröstomfång samt skena. Önskvärd mankhöjd är 140-150 cm. Häst som är högre eller lägre kan tilldelas max 7p på rastypen. Skenans omfång i intervallet 18-19,5cm.

Färg

Alla färger kan förekomma.

Avelsdiplom

Avelsdiplom tilldelas 3-årigt sto införd i grundstamboken avd I som uppnått 40 p eller mer, ingen delpoäng under 7.

Bruksprov

Bruksprov är obligatoriskt för sto 5 år eller äldre. Bruksprov utförs enligt grundkrav i Plan och riktlinjer på en sommarpremiering eller vid avelsvärderingsgrundande arrangemang. Som bruksprov kan också tillgodoräknas genomförd officiell tävling enligt Plan och riktlinjer.

Individprövning

Värdebokstav G

Kan tilldelas sto som uppnått 36p, (ingen delpoäng under 6) vid sommarpremiering eller annat avelsvärderings grundande arrangemang samt har en avkomma registrerad i stambokens avd I eller en avkomma med rätt till registrering i stambokens avd I.

Individklass GB

Tilldelas sto som tidigare har tilldelats individklass G och som utfört godkänt bruksprov vid sommarpremiering.

Värdebokstav GM

Sto som uppfyllt kraven för individklass GB samt har ytterligare meriter genom exteriörpoäng 41-50 eller egna tävlingsmeriter registrerade i TDB lägst L:C nivå, alternativt tävling på motsvarande nivå inom tävlingsgrenar ej anslutna till TDB men som är registrerade i officiellt register.

Avkommeprövning

Värdebokstav A (kan tilldelas postumt så länge avkomma finns i livet)

Stoet uppfyller kraven för värdebokstav G samt har lämnat minst 5 avkommor införda i grundstamboken avd I samt ha minst 80 avkommepoäng varav minst tre avkommor med lägst 20 poäng, eller

- uppnå minst 80 avkommepoäng, varav en avkomma med lägst 30 poäng samt en avkomma med lägst 20 poäng.

Värdebokstav ELIT (kan utdelas postumt så länge avkomma finns i livet)

Stoet uppfyller kraven för värdebokstav A samt ha minst 6 avkommor registrerade i grundstamboken avd I samt ha minst 120 avkommepoäng

Minst tre av avkommorna uppfylla något av följande:

- Vara hingst som vid avelsvärdering tilldelats GB eller GM
- Sto som erhållit avelsdiplom eller vara valack belönad med 40 poäng.
- Sto som erhållit individklass GB eller GM.
- Sto som erhållit värdebokstav B eller högre.
- Avkomma som har godkänt officiellt tävlingsresultat på L:B nivå i TDB eller motsvarande.

Värdebokstav Super-ELIT (kan utdelas postumt så länge avkomma finns i livet)

Stoet uppfyller kraven för värdebokstav A samt ha minst 7 avkommor registrerade i grundstamboken avd I samt ha minst 210 avkommepoäng.

Minst tre av avkommorna uppfylla något av följande:

- Vara hingst som vid avelsvärdering tilldelats GB eller GM
- Sto som erhållit avelsdiplom eller vara valack belönad med 40 poäng.
- Sto som erhållit individklass GB eller GM.
- Sto som erhållit värdebokstav B eller högre.
- Avkomma som har godkänt officiellt tävlingsresultat på L:B nivå i TDB eller motsvarande.

Tabell för avkommepoäng:

10 poäng:

- Levande föl minst 10 dagar gammalt och berättigad till införande i grundstamboken avd I.

20 poäng:

- Avkomma visad klass 1 exteriört vid 3 års ålder.
- Avkomma som med resultat i L:C eller L:B i TDB eller motsvarande.
- Sto med individklass G

30 poäng:

- Sto som erhållit avelsdiplom
- Valack med 40 poäng på sommarpremiering

- Avkomma med resultat i L:A i TDB eller motsvarande
- Sto med individklass GB eller GM

50 poäng:

- Godkänd hingst med individklass GB eller GM
- Sto med värdebokstav A eller högre.
- Avkomma med resultat på Msv nivå i TDB eller motsvarande.